

שיעור צה

מ"ע קנ. קנא. קנב. מל"ת קעב. קער.

מצוה קנ היא שצונו לבדוק בסימני העוף שיהיו קצת מינין ממנו מותרין, וסימני העוף לא נאמרו מן התורה אבל הגיע בחקירה כשאנחנו חפשנו המינין שנכתב איסורן אשר מצאנו בהם סגולות יכללו אותם והם סימני עוף טמא, והיותנו גם כן בעופות דנין זה טמא וזה טהור וזה מצות עשה. ולשון ספרי כל צפור טהורה תאכלו זו מצות עשה. הנה נתבאר מה שרמזנו אליו. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בחולין. (ויהי ביום השמיני, קדושה הלכות מאכלות אסורות פ"א):

מצוה קנא היא שצונו לבדוק בסימני חגבים גם כן, והן כתובין בתורה כל אשר לו כרעים ממעל לרגליו וענין זאת המצוה הוא כמו שבארנו במצוה שלפניה, והכתוב שבה הוא אמרו את אלה מהם תאכלו את הארבה. וכבר התבארו דיני מצוה זו במסכת חולין. (ויהי ביום השמיני, קדושה הלכות מאכלות אסורות פ"א):

מצוה קנב היא שצונו לבדוק בסימני דגים והם כתובים. והוא אמרו יתעלה ויתברך שמו את זה תאכלו מכל אשר במים. ובבאור אמרו בגמרא (חולין ס"ו): האוכל דג טמא עובר בעשה ולא תעשה, כי מאמרו זה תאכלו שומע אני שזולתו לא יאכל, ולאז הבא מכלל עשה עשה. הנה נתבאר מאמרו את זה תאכלו מצות עשה. והענין באמרנו זו מצות עשה מה שזכרתי לך, והוא היותנו מצווין לדון באלו הסימנים ולומר שזה מותר לאכלו וזה אינו מותר לאכלו, כמו שאמר והבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה, והבדלתם אמנם תהיה בסימן, ולכן יהיה כל מין ומין מארבעה אלו המינין והסימנין מצוה בפני עצמה, כלומר סימני בהמה וחיה ועוף וסימני חגבים ודגים. וכבר ביארנו לשונותם בקראי עשה ביחוד. וכבר נתבארו משפטי מצוה זו כלומר סימני דגים בפרק ג' ממסכת חולין. (ויהי ביום השמיני, הלכות מאכלות אסורות פ"א):

מצוה קעב הזהירנו מלאכול בהמה טמאה וחיה טמאה. והוא אמרו יתעלה את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וגו'. ואולם שאר בהמה טמאה לא בא עליה לאו בבאור אבל מאמרו וכל בהמה מפרסת פרסה ומעלת גרה בבהמה אותה תאכלו, הנה הודיע שכל מי שאין לו סימנין אלו יחד הוא מוזהר על אכילתו והאוכל חייב, אבל הוא לאז הבא מכלל עשה שהתבאר שהוא עשה, והשרש אצלנו לאז הבא מכלל עשה עשה ואין לוקין עליו. ואמנם נאסר לנו שאר בהמה וחיה טמאה ואנו חייבין על אכילתן מלקות מקל וחומר שאנו אומרינן כשהחזיר והגמל שבו סימן טהרה אחד לוקין עליו קל וחומר לשאר בהמה וחיה טמאה שאין להם סימן טהרה כלל שלוקין עליו. ולשון ספרי בכל זה אמר אותה תאכלו אותה באכילה ואין בהמה טמאה באכילה אין לי אלא בעשה בלא תעשה מנין תלמוד לומר את זה לא תאכלו אין לי אלא אלו בלבד שאר בהמה וחיה טמאה מנין ודין הוא מה אלו שיש בהן סימן טהרה הרי הן בלא תעשה על אכילתם שאר בהמה טמאה שאין בהן סימן טהרה כלל אינו דין שתהא בלא תעשה על אכילתן, נמצאו הגמל והארנבת והשפן והחזיר מן הכתוב ושאר בהמה טמאה מן הקל וחומר נמצאת מצות עשה שהן מן הכתוב ומצות לא תעשה מקל וחומר, אבל הקל וחומר זה אמנם הוא לגלויי מלתא בעלמא כמו שזכרנו לא תעשה של"ו בבתו לפי מה שנתבאר במקומו, ולפיכך מי שיאכל

כזית מבשר בהמה טמאה או חיה טמאה מאי זה מין שיהיה מהן
לוקה מדאורייתא, ודע זה. (ויהי ביום השמיני, קדושה הלכות מאכלות
אסורות פ"א):

מצוה קעד הזהירנו מלאכול עוף טמא. והוא אמרו יתעלה
במינים ההם ואת אלה תשקצו מן העוף לא יאכל
וגו', ומי שאכל מבשרם כזית לוקה. וכבר התבארו משפטי מצוה זו
עם השתים שלפניה בשלישי מחולין. (ויהי ביום השמיני, קדושה הלכות
מאכלות אסורות פ"ב):